

M.A. 4th Semester Examination, 2024

SANSKRIT

PAPER – SAN-404(B)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

Answer **all** questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

GROUP – B

(PHYLOSOPHY)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः

विभाग-क

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् :

2 × 2

(क) वेदान्तस्य प्रस्थानं कतिविधम् ? कानि च तानि ?

(ख) 'जन्मादि' इति पदस्य कोऽर्थः ?

(ग) 'ब्रह्मजिज्ञासा' इति शब्दस्य अर्थः आलोचनीयः ।

2. यथेच्छं त्रयाणां टीका लेख्या :

4 × 3

(क) नित्यानित्यवस्तुविवेकः ।

(ख) अनुबन्धचतुष्टयम् ।

(ग) मोक्षः ।

(घ) विरागः ।

3. यथाभिमतं एकः प्रश्नः समाधेयः :

8 × 1

(क) 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा'-इति सूत्रे अथ-शब्दस्य अर्थः
शङ्कररीत्या प्रतिपाद्यताम् ।

(ख) सूत्रभाष्यानुसारेण ब्रह्मणः स्वरूपं निरूपणीयम् ।

विभाग-ख

4. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् :

2 × 2

(क) अर्थसंग्रहकारमते वेदस्य लक्षणं किम् ?

(ख) 'अथातो धर्मजिज्ञासा' -इत्यत्र 'अथ' शब्दस्य कोऽर्थः ?

(ग) विधेः किं लक्षणम् ? कतिविधश्च सः ?

5. यथेच्छं एकस्य टीका कार्या :

4 × 1

(क) श्रुतिः ।

(ख) अधिकारविधिः ।

6. यथाभिमतं एकः प्रश्न समाधेयः -

8 × 1

(क) अर्थसंग्रहानुसारं धर्मलक्षणं विशदयताम् ।

(ख) का नाम भावना ? भावनायाः भेदमुल्लिख्य शाब्दीभावना-
स्वरूपं सोदाहरणम् आलोच्यताम् ।

[Internal Assessment – 10 Marks]